

BEROEPSKWALIFICATIE (BK 0134)

Medewerker groen- en tuinbeheer (m/v)

1. GLOBAAL

1.1 Titel

'Medewerker groen- en tuinbeheer (m/v)'

1.2 Definitie

'Voert werkzaamheden uit inzake onderhoud en beheer van tuinen, parken en groene ruimtes teneinde deze in stand te houden en te laten ontwikkelen volgens het ontwerp en/of de wensen van de klant en/of opdrachtgever.'

1.3 Niveau

2

1.4 Jaar van erkenning

2014

2. COMPETENTIES

2.1 Opsomming competenties

BASISACTIVITEITEN

- Neemt kennis van de opdracht (co00956)
 - Leest/stelt zich op de hoogte van de werkopdracht
 - Handelt in functie van deze opdracht
 - Verzamelt de benodigde materialen en materieel op het bedrijf

- Werkt op een gezonde, veilige en milieubewuste manier (ld 17429-c)
 - Past de veiligheidsvoorschriften toe
 - Gebruikt materialen, handgereedschap, machines en producten op een veilige manier
 - Vermijdt risico's voor zichzelf, medewerkers, klanten en andere personen
 - Gebruikt de persoonlijke beschermingsmiddelen op een correcte manier
 - Werkt op een ergonomisch verantwoorde manier
 - Plaatst waarschuwingsborden
 - Plaatst rijplaten indien van toepassing
 - Past hef- en tiltechnieken toe
 - Waarborgt veiligheid en kwaliteit
 - Voert werkzaamheden uit volgens instructie en/of opdracht

- Helpt mee met het transport van en naar de werf (*co00957*)
 - Zorgt ervoor dat de machines, het materieel en de grondstoffen vereist voor de uitvoering van de opdracht klaarstaan voor het transport naar en van de werf (indien van toepassing)
 - Helpt met het in- en uitladen van materieel, machines en grondstoffen
 - Laadt de bestelwagen correct
 - Zekert en beschermt de lading
 - Benut optimaal de beschikbare ruimte van de bestelwagen
 - Stockeert op een correcte manier het materieel, de machines en de grondstoffen in het magazijn van het bedrijf
 - Helpt met het vervoer van materieel en grondstoffen

- Helpt bij de voorbereidingen (*Id 16647-c*)
 - Assisteert bij meten, waterpassen en uitzetten
 - Voert eenvoudig egalisatiewerk uit
 - Verwijdert alle zwerfvuil
 - Verwijdert kleine constructies, verhardingen en afsluitingen

- Bereidt de werkzaamheden voor op locatie (*Id 16647-c*)
 - Tafelt de te behouden planten in
 - Voert de vrijgekomen grond af en/of verplaatst de grond
 - Gebruikt eventueel machines en hulpmiddelen op een effectieve en efficiënte manier, rekening houdend met de omgeving, en gaat er zorgvuldig mee om
 - Voert beschermende maatregelen voor beplanting uit
 - Ontstronkt bomen
 - Voert werkzaamheden uit volgens instructie en/of opdracht met een goede oog-handcoördinatie
 - Zorgt dat er weinig materiaalverlies is
 - Signaleert beschadigingen aan materiaal en materieel en meldt onvoorziene zaken

- Onderhoudt tuinen en groene zones (buiten of binnen) (verticuteren, behandelen of vervangen van planten, ...) (*Id 9601-c, Id 16647-c*)
 - Maait en ruimt bestaande vegetatie handmatig
 - Voert teelaarde, bomenzand en meststoffen aan en verwerkt deze
 - Verwijdert en voorkomt onkruid (mulchen¹, ...)
 - Inspecteert planten op de aanwezigheid van ziektes, parasieten, knaagdieren, ...
 - Past een behandelings- of bestrijdingsmethode (gewasbeschermingsmiddelen: bemesting, pesticides, ecologische bestrijding,) toe
 - Verwijdert zieke en/of dode planten
 - Snoeit of scheert hagen, heesters, klimplanten, sierstruiken, ...
 - Vernieuwt de potgrond in plantenbakken
 - Schoont perken, tuinpaden en terrassen op (spitten, schoffelen, harken, mos verwijderen, ...)
 - Past technieken voor plantenvermeerdering en plantontwikkeling toe (pluizen, ontscheuten, toppen, innipen, stutten, opbinden, ...)
 - Verzorgt verschillende gewassen (bevloeien, bemesten, beschaduwten, beschermen tegen storm, koude, ...)
 - Geeft potplanten water

¹ Mulchen: het aanbrengen van mulch. Mulch is een bodembedekking, een beschermingslaag aangebracht op de bodem, met als belangrijkste doel de nadelen van het klimaat ter plaatse te compenseren. Voor dit doel worden allerlei natuurlijk en synthetische materialen gebruikt

- Voert aanplantingen uit (*Id 16647-c*)
 - Bewerkt de grond en maakt deze plantklaar
 - Spreidt meststof en/of bodemverbeteraar uit en werkt deze onder
 - Zet de planten uit volgens opdracht
 - Plant heesters, hagen, bloembollen, eenjarigen, vaste planten en bomen
 - Brengt de nodige verankering aan indien van toepassing (haagversterking, leidconstructies, boomverankering)
 - Verwijdert bij het aanplanten verwelkte plantendelen en snoeit bij
 - Legt kruidachtige vegetaties aan door bezaaiing, bezodig en aanplanting
 - Legt houtachtige vegetaties aan
 - Legt water-, moeras en oeverbeplantingen aan
 - Brengt de mulch aan
 - Werkt ergonomisch
 - Werkt netjes af

- Onderhoudt het grasveld (gazons, sportvelden, golfterreinen,) (*Id 16737-c, Id 9590-c*)
 - Past ecologische onkruidbestrijding toe
 - Stelt machines in (zelftrekkende grasmaaier, zitmaaier, bosmaaier, verticuteermachines,...)
 - Maait het gazon
 - Verticuteert het gazon
 - Boordt de graskanten van het gazon af
 - Irrigeert, indien nodig, het gazon
 - Merkt ziektes en mosvorming en problemen in het gazon op en meldt ze aan de tuinaanlegger-groenbeheerder
 - Voert een behandelings- of bestrijdingsmethode uit na overleg met tuinaanlegger-groenbeheerder of zaakvoerder/diensthoofd
 - Bemest het gazon
 - Werkt netjes af

- Werkt met courante tuinbouwmachines (*Id 37510-c, Id 27004-c, Id 37511-c*)
 - Maakt de machines en werktuigen gebruiksklaar en/of past ze aan
 - Hanteert courante tuinbouwmachines
 - Zorgt, tijdens de werkzaamheden, dat er geen materiaalverlies is en dat de levensduur van machines en gereedschappen optimaal is

- Snoeit struiken, heesters, jonge en kleine bomen volgens de groeirichting of de vereiste vorm (*Id 17765-c*)
 - Gebruikt gereedschap (manueel of machinaal) op een correcte en veilige manier
 - Snoeit klimplanten en/of leidbomen zodat de plant kan verder groeien volgens de gewenste vorm
 - Plaatst steunpalen en verwijdert ze tijdig
 - Bindt nieuwe vertakkingen van klimplanten vast aan leiddraden
 - Ruimt het snoeisel op

- Scheert hagen (*co00958*)
 - Gebruikt gereedschap (manueel en machinaal) op een correcte en veilige manier
 - Maakt op een correct manier gebruik van ladders en/of stellingen
 - Scheert zodat de haag de gewenste vorm bekomt
 - Werkt met een haagschaar (manueel of gemotoriseerd)
 - Ruimt het snoeisel op

- Voert bestrijding uit van onkruid, ziekten en plagen (*co00959*)
 - Raadpleegt de leidinggevende bij twijfel en/of onduidelijkheid
 - Voert het vrijgekomen onkruid af
 - Voert de werkzaamheden uit volgens instructie/ opdracht
 - Verwijdert onkruid (manueel, met handgereedschap of machinaal).
 - Bestrijdt, onder de leiding van de tuinaanlegger-groenbeheerder, onkruid met bestrijdingsmiddelen die volgens de vigerende wetgeving gebruikt kunnen en/of mogen worden

- Onderhoudt vijvers en waterpartijen (*Id 37549-c*)
 - Onderhoudt water(partijen), sloten, oevers
 - Schoont de water(partijen) en sloten op
 - Voert kleine herstellingen uit aan taluds en oevers
 - Verwijderen van bladeren en plantenresten uit en rond de vijver
 - Verwijdert bladeren en afgestorven delen van planten in en rondom de vijver
 - Maakt de vijverfilter schoon

- Onderhoudt afwateringssystemen, verhardingen, kleine bouwkundige elementen en technische voorzieningen (*co00960*)
 - Onderhoudt afwateringssystemen
 - Controleert de werking
 - Verhelpt verstoppingen zodat de afwateringssystemen optimaal functioneren
 - Gebruikt het meest geschikte materieel en materiaal op een efficiënte en effectieve manier
 - Past de veiligheidsvoorschriften toe
 - Onderhoudt verhardingen, wegen en paden
 - Voert regulier onderhoud en eenvoudig herstelwerk uit
 - Meldt beschadigingen, afwijkingen en onvoorziene zaken
 - Onderhoudt bouwkundige elementen (muurtje, brievenbus, ...)
 - Onderhoudt technische voorzieningen
 - Lost kleine storingen op

- Controleert de werkzaamheden en ruimt op (*Id 37551-c*)
 - Ruimt op tijdens en aan het einde van de werkzaamheden
 - Controleert de eigen werkzaamheden samen met de leidinggevende
 - Rapporteert aan de leidinggevende
 - Meldt en overlegt problemen met de leidinggevende
 - Meldt gebreken, beschadigingen en onvoorziene zaken
 - Controleert en registreert de eigen werkzaamheden samen met de leidinggevende
 - Voert het restmateriaal dat bij de aanlegwerkzaamheden vrijkomt af
 - Verwerkt het restmateriaal indien van toepassing
 - Laat het terrein opgeruimd en verzorgd achter

- Reinigt en doet basisonderhoud van machines en materieel (*Id 18027-c*)
 - Reinigt na gebruik het materieel en de machines
 - Bergt het materieel en de machines op een correcte en veilige manier op
 - Meldt problemen aan de technicus of verantwoordelijke
 - Gaat zorgvuldig met het materieel om en laat het gebruiksklaar achter

- Bouwt eigen deskundigheid op (*co00961*)
 - Volgt en aangewezen of relevante nascholingen
 - Integreert de nieuwe ervaringen in de dagelijkse werksituatie

2.2 Beschrijving competenties/activiteiten a.d.h.v. de descriptorelementen

2.2.1 Kennis

- Basiskennis van mechanisch onderhoud
 - Basiskennis van gebruik van meststoffen & bodemverbeteraars
 - Basiskennis van gebruik van bestrijdingsmiddelen
 - Basiskennis van afmetingen en oppervlakteberekening
 - Basiskennis van grondwerken
 - Basiskennis van het beheer van verhardingen, afwateringssystemen, kleine bouwkundige elementen, technische voorzieningen
 - Basiskennis van het beheer van vijvers en water(partijen)
 - Basiskennis van eenvoudige houtbewerkingen
 - Basiskennis van lezen van eenvoudige tekeningen
 - Basiskennis van veiligheidsvoorschriften
 - Basiskennis van materialen
 - Basiskennis van wet- en regelgeving met betrekking tot de werkzaamheden van tuinbeheer, procedures, bedrijfsrichtlijnen
 - Basiskennis van het opleidingsaanbod
-
- Kennis van kenmerken van de bodem en grondsoorten
 - Kennis van snoeitechnieken voor planten
 - Kennis van het beheer van grasvelden (gazons, sportvelden, golfterreinen, ...)
 - Kennis van weersinvloeden op de activiteiten van groen- en tuinbeheer
 - Kennis van het handgereedschap (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, ...)
 - Kennis van gebruiksmogelijkheden van machines die courant gebruikt worden in groen- en tuinbeheer (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, type brandstof,)
 - Kennis van grondbewerking: spitten, frezen, ...
 - Kennis van hef- en tiltechnieken
 - Kennis van verschillende werkmethoden en werkvolgorde
 - Kennis van meet- en waterpasapparatuur
 - Kennis van klantvriendelijkheid
 - Kennis van het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen
 - Kennis van verschillende plantmethoden
 - Kennis van het scheren van hagen
 - Kennis van materialen, bestrijdingsmiddelen, meststoffen
 - Kennis van onkruiden, ziekten en plagen
 - Kennis van vakterminologie
 - Kennis van verwerken van (rest)materialen
 - Kennis van planten en hun kenmerken
 - Kennis van restmateriaal en verwerken van restmateriaal

2.2.2 Vaardigheden

Cognitieve vaardigheden

- Het correct kunnen lezen van de werkopdracht en in functie hiervan de opdracht uitvoeren
- Het op een correcte manier kunnen gebruiken van persoonlijke beschermingsmiddelen
- Het correct kunnen zekeren en beschermen van de lading
- Het optimaal kunnen benutten van de beschikbare ruimte van de bestelwagen

- Het kunnen recupereren van materialen voor hergebruik
- Het kunnen afstemmen van techniek en materieel op de opdracht
- Het kunnen klaarzetten van machines, materieel en grondstoffen voor transport van en naar de werf, in functie van de opdracht
- Het correct kunnen stockeren van materieel, machines en grondstoffen in het magazijn
- Het kunnen berekenen van de hoeveelheid materiaal, nodig voor de opdracht
- Het kunnen controleren en registreren van de eigen werkzaamheden, samen met de tuinaanlegger-groenbeheerder
- Het kunnen integreren van de nieuwe ervaringen uit nascholingen in de dagelijkse praktijk
- Het kunnen toepassen van een behandelings- of bestrijdingsmethode
- Het kunnen beschermen van beplantingen
- Het kunnen onderhouden van afwateringssystemen, verhardingen, kleine bouwkundige elementen, technische voorzieningen en uitvoeren van kleine herstelwerken
- Het kunnen toepassen van technieken voor plantvermeerdering en plantontwikkeling
- Het kunnen snoeien of scheren van heesters, klimplanten, sierstruikenhagen, vaste planten, jonge en kleine bomen
- Het kunnen behandelen van grasperken, planten en/of bomen tegen ziektes en mosvorming
- Het kunnen raadplegen van de leidinggevende en het rapporteren van problemen
- Het kunnen toepassen van de veiligheidsvoorschriften
- Het kunnen assisteren bij meten, waterpassen en uitzetten
- Het kunnen uitvoeren van beschermende maatregelen voor beplanting
- Het kunnen ervoor zorgen, tijdens de werkzaamheden, dat er geen materiaalverlies is en dat de levensduur van machines en gereedschappen optimaal is
- Het kunnen melden van gebreken en beschadigingen aan materiaal, materieel
- Het kunnen inspecteren van planten op de aanwezigheid van ziektes, parasieten, knaagdieren, ...
- Het kunnen verzorgen van verschillende gewassen (bevloeien, bemesten, beschaduwen, beschermen tegen storm, koude,)
- Het kunnen toepassen van ecologische onkruidbestrijding
- Het kunnen instellen van machines (zelftrekkende grasmaaier, zitmaaier, bosmaaier, verticuteermachines,...)
- Het kunnen gebruiksklaar maken van de machines en werktuigen en de werking controleren

Probleemoplossende vaardigheden

- Het kunnen vermijden van risico's voor zichzelf, medewerkers, klanten en andere personen
- Het kunnen waarborgen van veiligheid en kwaliteit
- Het kunnen oplossen van kleine storingen
- Het kunnen inschatten welke werkzaamheden hij zelf kan uitvoeren of waar hij de hulp van de leidinggevende moet inroepen

Motorische vaardigheden

- Het op een correcte en veilige manier kunnen hanteren en opbergen van materieel en machines
- Het kunnen plaatsen van waarschuwingsborden
- Het kunnen plaatsen van rijplaten, indien van toepassing
- Het kunnen helpen met in- en uitladen van materieel, machines en grondstoffen voor transport van en naar de werf
- Het kunnen toepassen van hef- en tiltechnieken

- Het kunnen intafelen van de te behouden planten
- Het kunnen uitvoeren van eenvoudige egalisatiewerken
- Het kunnen verwijderen van zwerfvuil
- Het kunnen toepassen van basisbouwtechnieken
- Het kunnen planten en zaaien
- Het kunnen ontstronken van bomen
- Het kunnen maaien en ruimen van bestaande vegetatie
- Het kunnen uitvoeren van grondbewerkingen: (handmatig) spitten, frezen
- Het kunnen aanvoeren en verwerken van teelaarde, bomenzand en meststoffen
- Het kunnen uitspreiden en onderwerken van meststoffen en/of bodemverbeteraar
- Het kunnen vernieuwen van potgrond in plantenbakken
- Het kunnen schonen van perken, tuinpaden en terrassen
- Het kunnen verwijderen van verwelkte plantendelen
- Het kunnen maaien en onderhouden van grasperken (gazons, sportvelden, golfterreinen) en afsteken van gazonboorden
- Het kunnen besproeien met water
- Het netjes kunnen afwerken
- Het kunnen werken met courante tuinbouwmachines
- Het kunnen verwerken van restmateriaal
- Het kunnen aanbrengen van mulch
- Het kunnen fijnharken van grond
- Het kunnen reinigen van machines en materieel na gebruik
- Het kunnen verwijderen van kleine constructies, verhardingen en afsluitingen
- Het kunnen afvoeren of verplaatsen van de vrijgekomen grond
- Het kunnen verwijderen van zieke en/of dode planten
- Het kunnen aanbrengen van de nodige verankering aan indien van toepassing
- Het kunnen opruimen van snoeisel
- Het kunnen plaatsen en tijdig verwijderen van steunpalen
- Het kunnen op een correct manier gebruikmaken van ladders en/of stellingen
- Het kunnen werken met een haagschaar (manueel of gemotoriseerd)
- Het kunnen verwijderen en afvoeren van onkruid (manueel, met handgereedschap of machinaal)
- Het kunnen onderhouden en opschonen van water(partijen), sloten, oevers

2.2.3 Context

Omgevingscontext

- De beroepsbeoefenaar voert zijn werkzaamheden uit voor bedrijven of organisaties die te maken hebben met het beheer van beplanting, verhardingen, water(partijen) en technisch en bouwkundige voorzieningen. Hij is tewerkgesteld in overheids- of private bedrijven
- Het beroep wordt uitgeoefend buiten, in groene omgevingen
- De medewerker groen- en tuinbeheer wordt blootgesteld aan wisselende weersomstandigheden
- De weersomstandigheden hebben een invloed op de werkuren en -dagen. Tijdens bepaalde weersomstandigheden kan het werk niet worden aangevat of moet het werk worden gestopt (weerverlet).
- De medewerker groen- en tuinbeheer heeft te maken met wisselende toestand van bodems
- De beroepsuitoefening kent seizoensgebonden arbeid omdat sommige werkzaamheden op bepaalde momenten moeilijk kunnen uitgevoerd worden

- Het beroep houdt verplaatsingen in: de werkzaamheden worden meestal op locatie uitgevoerd (werven)
- De beroepsbeoefenaar komt voornamelijk in contact met klanten en collega's

Handelingscontext

- De medewerker groen- en tuinbeheer werkt volgens de instructies en de werkopdrachten van de leidinggevende
- De beroepsbeoefenaar werkt in teamverband
- De medewerker groen- en tuinbeheer zal in bepaalde omstandigheden zijn werkzaamheden volledig moeten afwerken, zelfs wanneer de gebruikelijke arbeidsduur overschreven werd
- De medewerker groen- en tuinbeheer werkt zijn taken af binnen de vooropgestelde tijd en volgens de planning
- De werkzaamheden zijn deels routinematig of repeterend van aard : tijdens bepaalde periodes moeten dezelfde specifieke activiteiten uitgevoerd worden gedurende meerdere dagen en /of weken na elkaar
- De werkomstandigheden verschillen sterk per project/opdracht
- De beroepsbeoefenaar heeft aandacht voor en houdt voortdurend rekening met de natuur, veiligheid, milieu en klanten en/of publiek
- Het dragen van beschermingskledij is verplicht
- De medewerker groen- en tuinbeheer moet met verschillende machines, apparaten en gereedschappen kunnen werken/omgaan op een correcte en veilige manier om risico's te vermijden
- Hij/zij vermijdt beschadiging van machines en materieel
- De beroepsbeoefenaar heeft aandacht voor een beleefde omgang met klanten, publiek, opdrachtgevers en collega's
- De beroepsbeoefenaar heeft aandacht voor de kwaliteit van de geleverde werkzaamheden en het respecteren van de vooropgestelde tijd/planning
- Gezien de medewerker groen- en tuinbeheer vaak in een gebukte houding werkzaamheden verricht en/of zware voorwerpen/lasten moet dragen is ergonomisch verantwoord werken verplicht

2.2.4 Autonomie

- De medewerker groen- en tuinbeheer werkt onder de verantwoordelijkheid van de leidinggevende. Is zelfstandig in de uitvoering van zijn opdracht en de volgorde van de werkzaamheden binnen de opdracht : het helpen organiseren van het transport van en naar de werf, het voorbereiden van de gronden, het aanplanten en aanleggen, het uitvoeren van infrastructuurwerken, het oplossen van eenvoudige problemen, het reinigen en onderhouden van gebruikte machines en materieel, het opruimen en controleren van de eigen werkzaamheden
- Is gebonden aan de werkopdracht, de instructies van de leidinggevende, de procedures en bedrijfsrichtlijnen, de vigerende wet- en regelgeving met betrekking tot groen- en tuinbeheer
- Hij doet beroep op de leidinggevende bij problemen die hij zelf niet kan oplossen ; hij rapporteert aan de leidinggevende over de eigen werkzaamheden

2.2.5 Verantwoordelijkheid

- Opgevolgde instructies over de uit te voeren werkzaamheden en de bijhorende handelingen
- Een zorgvuldige uitvoering en afwerking van de opdracht
- Gerespecteerde veiligheidsregels voor zichzelf, collega's, klanten en publiek
- Veilig gebruik van machines en materiaal
- Aangebrachte waarschuwingsborden volgens opdracht
- De voorbereiding en het klaar zetten van het benodigde materiaal en materieel in functie van de opdracht
- Ondersteuning bij meten, waterpassen en uitzetten
- De uitvoering van grondbewerking en/of –verbetering
- Het beheer van water(partijen)
- Plantenbescherming en -verzorging
- Het beheer van verhardingen, afwateringssystemen, kleine bouwkundige elementen, technische voorzieningen
- Het beheer van grasvelden (gazons, sportvelden, golfterreinen, ...)
- Het beheer van perken (verwijderd onkruid, gescheerde hagen, gesnoeide planten, ...)
- Controle van eigen werk tijdens en na de uitvoering van de werkzaamheden
- Opperuimd en verwerkt restmateriaal
- Gereinigd en onderhouden materieel na gebruik
- Ergonomische werkhouding
- Correcte lading van bestelwagen met optimale ruimtebenutting

2.3 Vereiste attesten

2.3.1 Wettelijke attesten

FYTO-licentie² (type 1) vanaf augustus 2015

² kenniscertificaat voor het professioneel gebruiken en verkopen van gewasbeschermingsmiddelen en het geven van voorlichting.